

Sekretariatet
Emma Borg
Tfn: 063-14 76 47
E-post: emma.borg@regionjh.se

2018-06-27

RS/2797/2017

Rapport Uppföljning av samverkan med kommunerna: Samverkansrådet

Allmänt om regionens samverkansråd

Regionens samverkansråd inrättades i samband med regionbildningen, och sammanträdde första gången den 16 februari 2015. Rådet består av 11 ledamöter; tre utses av Region Jämtland Härjedalen och en utses av respektive kommun i länet. Samverkansrådet sammanträder åtta gånger per år, och är ett organ för information, samråd och samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner i frågor av gemensamt intresse. Samverkansrådet kan besluta om rekommendationer till regionen och kommunerna, men kan inte fatta formella beslut som binder medlemmarna.

Historik

Regionens samverkansråd startade i samband med att Jämtlands läns landsting och Regionförbundet Jämtlands län blev Region Jämtland Härjedalen. Hur den politiska organisationen skulle se ut efter regionbildningen hanterades inom projektet Region 2015. I beslutsunderlaget finns bland annat följande information kring behovet av ett regionalt samverkansråd under rubriken Regionalt samverkansorgan i Jämtlands län:

”Som tidigare beskrivits förändras kommunernas inflytande i formellt perspektiv betydligt. I dagens regionförbund sitter kommunrepresentanter i regionstyrelsen och fattar alla beslut som berör den regionala utvecklingen samt de frågor som övertogs från före detta Kommunförbundet. Eftersom den nya regionen i juridisk mening är en egen myndighet kan inte kommunerna utse representanter utan det är regionens fullmäktige som utser ledamöter i regionens olika politiska organ.

Innan regionförbundet bildades fanns ”Rådet för regional utveckling” som skulle fungera som ett organ för samverkan i gemensamma frågor i regionen. I detta råd utsåg medlemmarna sina representanter självständigt. Här behandlades alla typer av frågor. /.../ Rådet avvecklades eftersom regionförbundet ansågs kunna hantera frågorna /.../. Från och med 2015 finns inte regionförbundet längre och dessa frågor behöver få en annan lösning. Behovet av ett forum på politisk nivå för att diskutera och enas om hur gemensamma frågor ska lösas inför beslut i respektive myndighet har inte blivit mindre och formerna för ett nytt forum behöver tas fram.”

Utifrån ovanstående föreslogs att regionen skulle inrättas ett regionalt samverkansråd. Förslag till reglemente för regionens samverkansråd togs fram av styrgruppen inom projekt Region 2015, och fastställdes av dåvarande landstingsfullmäktige i april 2014, § 78. Reglementet har inte reviderats under mandatperioden.

Uppgifter

Regionens samverkansråd är ett organ för information, samråd och samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och Bergs kommun, Bräcke kommun, Härjedalens kommun, Krokoms kommun, Ragunda kommun, Strömsunds kommun, Åre kommun samt Östersunds kommun i frågor som är av gemensamt intresse och som anges nedan.

Samverkansrådets uppgifter är:

- att samordna de regionala utvecklingsfrågorna med de kommunala frågor som har ett regionalt intresse,
- att initiera samverkan för att utveckla och effektivisera den regionala utvecklingsverksamheten samt diskutera frågor inom hälso- och sjukvården som inte kan eller ska lösas i andra samverkansorgan, samt
- att vara ett forum för omvärlds- och intressebevakning.

Enligt rådets reglemente ska samverkansrådet behandla frågor om regionalt utvecklingsprogram, länstransportplan, regionalt tillväxtprogram, kollektivtrafik, regional kulturpolitik, folkhälsa och gemensamma EU-frågor. Andra frågor än ovanstående kan även väckas av regionen eller kommunerna. I reglementet finns reglerat att samverkansrådet har möjlighet att yttra sig i ovan nämnda frågor, och i ärenden om medfinansiering av projekt och prioritering av EU:s fondmedel inför beslut i regionala utvecklingsnämnden eller regionfullmäktige.

Regionens samverkansråd har inget beslutsmandat och kan därför inte fatta formella beslut som binder medlemmarna. Däremot kan rådet besluta om rekommendationer till regionen och kommunerna i ärenden där det krävs likalydande beslut från alla parter.

Sammansättning

Samverkansrådet består av elva (11) ledamöter, tre ledamöter utses av regionen och en ledamot utses av respektive kommun. Enligt reglementet är ordförande i regionala utvecklingsnämnden även ordförande för samverkansrådet. Rådet utser själva en vice ordförande bland kommunens representanter.

I styrgruppens förslag till ny politisk organisationen från 2015 finns följande skrivet om rådets sammansättning: *”Samverkansrådet ska bestå av ett råd från varje kommun, utsett av kommunen, samt av tre råd från Regionen, varav två ifrån nämnden för regional utveckling och ett från regionstyrelsen.”* Utöver ordförande finns dock inget skrivet i reglementet kring ledamöterna. Region Jämtland Härjedalen har utsett regionstyrelsens ordförande samt andre vice ordförande i regionala utvecklingsnämnden till ledamöter i rådet. Respektive kommun representeras av kommunstyrelsens ordförande. I reglementet finns inget skrivet om ersättare. Kommunerna har dock utsett ersättare för ordinarie ledamöter.

I mars 2015 beslutade samverkansrådet att även partier i regionfullmäktige som inte är representerade i regionens samverkansråd har rätt att närvara, som åhörare, vid rådets möten. Det gäller även ej tjänstgörande ersättare från kommunerna.

Frågor som behandlats av rådet

Rådet har främst fungerat som ett forum för information, både från externa parter som exempelvis Länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen, men främst från Region Jämtland Härjedalen till kommunerna. Samverkansrådet har vid ett antal tillfällen yttrat sig över kommande ärenden i regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden, där beslutsförslagen i förlängningen kunnat påverka primärkommunerna. Rådet har också behandlat ett antal övergripande strategidokument som sedan skickats vidare för beslut hos respektive part, exempelvis Folkhälsopolicy 2016–2019.

Rådet har vid ett antal tillfällen även fattat beslut om användande av det överskott som Regionförbundets likvidation skapade.

Samverkansrådet har gjort uppföljningar utifrån den överenskommelse om regional samverkan som Region Jämtland Härjedalen tecknat med samtliga kommuner i länet inför regionbildningen. Överenskommelsen innebär att regionen utför kommunala uppdrag inom exempelvis social välfärd, barn- och utbildningsfrågor och internationella frågor. Främst handlar det om en samordning mellan kommunerna, ett uppdrag som tidigare hanterades inom Regionförbundet. Rådet har varit beredande instans för att ta fram ett nytt avtal som tar vid den 1 januari 2019, och som godkändes av regionfullmäktige i juni 2018.

Rådet har sedan start diskuterat utveckling av samverkan mellan kommunerna och Region Jämtland Härjedalen, bland annat inom e- och IT-området. Detta resulterade i att en gemensam nämnd för IT-drift och stöd inrättades mellan Region Jämtland Härjedalen och Åre kommun den 1 december 2016. Under 2018 har nämnden utökats med övriga kommuner i länet, och nämndens verksamhetsområde har breddats, och heter nu Gemensam nämnd för samverkan inom drift och service, utveckling samt specialistfunktioner. Samverkansrådet har varit beredande organ för utformning av reglemente och samverkansavtal för den nya nämnden. När rådet behandlade ärendet i januari 2018 beslutades att rekommendera kommunerna att den ledamot som väljs till den gemensamma nämnden har en ledande roll i respektive kommun. Ett antal av länets kommuner har valt att utse kommunstyrelsens ordförande till ledamot, dvs. samma representant som i regionens samverkansråd. Flera övriga parter har valt vice ordföringar som sin ledamot.

Rådets relation till övrig politisk organisation

Enligt regionala utvecklingsnämndens nuvarande reglemente ansvarar nämndens arbetsutskott för regionens samverkansråds möjlighet att yttra sig över ärenden som ska beslutas av regionala utvecklingsnämnden eller regionfullmäktige. Under nästa mandatperiod flyttas detta ansvar till nämnden. I såväl regionstyrelsens som regionala utvecklingsnämndens reglemente, nuvarande som kommande, finns reglerat att styrelsen/nämnden ska delta i regionens samverkansråd i frågor inom styrelsens/nämndens verksamhetsområde. I och med fullmäktiges beslut om ny politisk organisation inrättas en ny nämnd från och med 1 januari 2019 som övertar hälso- och sjukvårdsfrågorna från regionstyrelsen. I den nya nämndens reglemente finns inget skrivet om deltagande i regionens samverkansråd. Detta trots att ett av rådets uppdrag är att diskutera frågor inom hälso- och sjukvård.

Avslutande reflektioner

Samverkansrådet ingick inte i den översyn av den politiska organisationen som gjorts inför kommande mandatperiod. Rådets reglemente har heller inte reviderats sedan det fastställdes av landstingsfullmäktige 2014. Med anledning av de förändringar som skett gällande såväl förutsättningar för som behovet av samverkan inom länet, samt de förändringar som skett inom den egna organisationen, finns ett behov av en översyn av regionens samverkansråd. Detta så att dess uppdrag och sammansättning, samt roll i förhållande till övrig organisation och samverkansformer, blir tydlig och ändamålsenlig för alla parter.